

W 2022 r. Inspekcja Handlowa zbadała jakość benzyny bezołowiowej, oleju napędowego, gazu skroplonego (LPG) oraz lekkiego oleju opałowego. Do badań pobrano 1598 próbek paliw ciekłych (833 próbki benzyn i 765 oleju napędowego), 317 próbek LPG i 1 próbkę lekkiego oleju opałowego.

Specjaliści podczas testów laboratoryjnych wykazali, że 21 próbek paliw ciekłych (19 oleju napędowego, 2 benzyny) nie spełniało wymogów, co stanowi 1,34 proc. zbadanych. Odsetek zakwestionowanych próbek paliw w poszczególnych województwach był wyraźnie zróżnicowany. Podczas losowych kontroli stacji paliw najczęściej nieprawidłowości stwierdzono w województwach: świętokrzyskim (5,41 proc. zbadanych), mazowieckim (2,40 proc.) i podlaskim (2,38 proc.). Natomiast w przypadku kontroli przedsiębiorców wybranych na podstawie m.in. informacji od kierowców – w województwach: kujawsko-pomorskim (7,14 proc.), warmińsko-mazurskim (6,25 proc.) i zachodniopomorskim (4,88 proc.). W ostatnich latach (2016–2022) kontrole w hurtowniach paliw oraz u producentów i magazynujących paliwa ciekłe nie wykazały nieprawidłowości.

W wyniku kontroli gazu skroplonego LPG inspektorzy zakwestionowali 10 próbek pobranych na stacjach paliw i w hurtowniach – co daje 3,15 proc. zbadanych. Niewłaściwą jakość odnotowano w 4 województwach: małopolskim, mazowieckim, pomorskim i śląskim. Do kontroli trafiła także 1 próbka lekkiego oleju opałowego, która przeszła pozytywnie testy w laboratorium. Dostępność tego paliwa w ofercie jest ograniczona, a wszystkie badane w latach 2013-2021 próbki spełniały wymagania jakościowe.

Kwestionowane parametry

Eksperci w laboratorium weryfikują zgodność badanych próbek z normami określonymi w Ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz Rozporządzeniu Ministra Gospodarki ws. wymagań jakościowych dla paliw ciekłych. Przepisy określają parametry wpływające na zanieczyszczenie środowiska oraz prawidłowe funkcjonowanie pojazdów, także w różnych porach roku.

Nieprawidłowości wykryte w oleju napędowym dotyczyły następujących parametrów:

- stabilność oksydacyjna – określa odporność ON na starzenie; niska objawia się mętnieniem paliwa i powstawaniem osadów żywicznych w zbiorniku i systemie zasilania, co może prowadzić np. do zatykania filtrów paliwa czy zanieczyszczania zaworów wtryskowych,
- temperatura zapłonu – zbyt niska może stwarzać ryzyko wybuchu oparów oleju podczas nalewania z dystrybutora,
- zawartość wody – stwierdziliśmy niezgodność pod tym względem w przypadku 1 próbki; obecność wody w paliwie wynika najczęściej z nieszczelności zbiornika, a może prowadzić do korozji układu paliwowego.

W benzynach zakwestionowano prężność par – parametr ma różną wartość dla paliwa letniego i zimowego; od jego wysokości zależą łatwość uruchomienia silnika w temperaturze niskiej, w wysokiej zaś – skłonność do tworzenia się korków parowych.

W próbkach LPG nieprawidłowości dotyczyły:

- zawartości siarki oraz działania korodującego na miedź – wysoka zawartość siarki i przekroczenia drugiego parametru mogą powodować korozję elementów silnika,

- pozostałości po odparowaniu – określa skłonność gazu do odkładania osadów w silniku.

Konsekwencje nieprawidłowości

Wojewódzcy Inspektorzy Inspekcji Handlowej wydali 11 decyzji o wycofaniu z obrotu paliw ze względu na znaczne przekroczenia wymagań jakościowych, informując o tych działaniach Inspekcję Ochrony Środowiska. W 18 przypadkach zawiadomili organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z wprowadzeniem do obrotu paliw niewłaściwej jakości, a także poinformowali o wynikach inne organy, w tym Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, który wydaje koncesje na obrót paliwami, Krajową Administrację Skarbową oraz Policję.

Wnioski z kontroli

Odsetek próbek niespełniających wymagań jakościowych co roku kształtuje się na innym poziomie, na co wpływ mogą mieć zarówno liczba skontrolowanych podmiotów i pobranych próbek, jak i zmieniające się wymagania jakościowe. Na ogólny obraz wyników jakości paliw w Polsce rzutuje także sposób określenia podmiotów do kontroli, czyli losowanie i typowanie na podstawie informacji i sygnałów oraz poprzednich wyników kontroli.

Analiza wyników kontroli paliw ciekłych w 2021 i 2022 r. wskazuje na poprawę jakości benzyny w obu częściach systemu. Podobnie jak w latach poprzednich wśród kwestionowanych próbek paliw ciekłych dominował olej napędowy. W jego badaniach w części krajowej odnotowano mniej próbek niespełniających wymagań jakościowych – odrotnie niż w części europejskiej. Wyniki badań jakości gazu skroplonego (LPG) w 2022 r. były gorsze w porównaniu z 2021 r. – zarówno na stacjach wybranych, jak i wylosowanych do kontroli.

W ostatnich latach (2020-2022) nie kwestionowano próbek z uwagi na przekroczoną zawartość siarki w oleju napędowym i benzynie. To dobrze nie tylko dla pojazdów – emisja związków siarki do atmosfery wraz ze spalinami ma niekorzystny wpływ na środowisko.

Gdzie zgłaszać nieprawidłowości?

Jeśli konsument uważa, że paliwo złej jakości uszkodziło silnik jego pojazdu, może złożyć reklamację u właściciela stacji. Podejrzenie nieprawidłowości na danej stacji należy zgłosić Inspekcji Handlowej, a przypuszczenie, że licznik dystrybutora na stacji wskazuje nieprawidłowo ilość tankowanego paliwa – Głównemu Urzędowi Miar.

Pełen raport z kontroli znajduje się w załączeniu.

Źródło: UOKiK